

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи

**СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВИМІР
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ
СЬОГОДЕННЯ**

Збірник матеріалів
III Міжнародної науково-практичної конференції
14 травня 2019 року

Ніжин – 2019

УДК 378.016: 37.013.42:364] (063)
С88

Схвалено до друку Вченою радою факультету психології та соціальної роботи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
(НДУ ім. М. Гоголя)
Протокол № 10 від 24 квітня 2019 р.

Студентський науковий вимір соціально-педагогічних проблем
С88 сьогодення: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (14 травня 2019 р., м. Ніжин) / за заг. ред. О. В. Лісовця. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 247 с.

До збірника увійшли матеріали й тези III Міжнародної науково-практичної конференції "Студентський науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення", яка відбулася 14 травня 2019 р. в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя і зібрала сто шість молодих науковців із вісімнадцяти навчальних закладів України, Білорусі і Польщі.

Для студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів, науковців, фахівців соціальної сфери.

УДК 378.016:37.013.42:364] (063)

© НДУ ім. М. Гоголя, 2019

© О. В. Лісовець, загальна редакція, 2019

ЗМІСТ

Розділ I

Науково-теоретичні аспекти соціальної педагогіки / соціальної роботи

Андрусенко Т. Г. <i>Явище булінгу у середовищі старшокласників як актуальна соціально-педагогічна проблема сучасності</i>	9
Голован М. Ю. <i>Теоретичні основи проблеми підліткової наркозалежності в Україні</i>	11
Громов О. В. <i>Проблема розвитку алкогольної залежності дітей та підлітків</i>	14
Давидович А. А. <i>Аддиктивное поведение несовершеннолетних как социально-педагогическая проблема</i>	16
Денисюк О. М. <i>Соціально підтримка осіб похилого віку засобами арт-практик</i>	18
Іванов П. О. <i>До проблеми про сутність поняття "здоровий спосіб життя"</i>	21
Łukasz A. <i>Wychowanie seksualne w rodzinie</i>	23
Максименко С. Г. <i>Соціально-виховний потенціал сучасної української сім'ї</i>	31
Матюха Є. О. <i>Культурно-дозвіллєва адаптація осіб похилого віку</i>	33
Медвідь С. С. <i>Сутність поняття комунікативної толерантності в сучасних наукових дослідженнях</i>	35
Плоска Я. І. <i>Проблеми неповнолітніх засуджених, які готуються до звільнення з місць позбавлення волі</i>	37
Пригода А. В. <i>Теоретично-методологічні основи формування психодіагностичної компетенції ортопедагога-реабілітолога у процесі навчання у вищому навчальному закладі</i>	39
Романенко М. С. <i>Інтернет залежність підлітків як соціально-педагогічна проблема</i>	41
Stankiewicz A. <i>Źródła i przejawy agresji wśród uczniów klas I-III</i>	43
Хаванських М. С. <i>Догляд за членами сім'ї: гендерний вимір</i>	46
Чебанова І. Р. <i>Розвиток творчої уяви дітей-логопатів</i>	48
Чуешкова В. С. <i>Понятие эмоциональный интеллект в современной психологической науке</i>	51
Щелочева Х. В. <i>Особливості гендерно-чутливого спілкування</i>	53

Розділ II

Технологічні підходи до вирішення соціальних та соціально-педагогічних проблем у сучасному соціумі

Даниленко А. В. <i>Форми і методи соціально-педагогічної профілактики ризикованої поведінки дітей підліткового віку</i>	56
---	----

починати потрібно зі свого способу життя. Якщо дитина регулярно спостерігає побутове пияцтво дорослих, то мимоволі починає приймати це як норму життя. Немає нічого хорошого в спільних застіллях з вживанням спиртного. У підлітків формується неправильне ставлення до алкоголю. Вони повинні бачити, що можна жити цікаво без міцних напоїв, що у такий спосіб не вирішуються проблеми, а тільки посилюються.

Висновки. Алкоголізм – це дуже серйозна хвороба, яка пов'язана з тягою до алкоголю, яка проявляється у вигляді фізичної і психологічної залежності. З проблемами алкоголізму стикаються не тільки в Україні, але і в інших країнах світу, проте саме в Україні алкоголізм є настільки масштабною проблемою, що можна порівняти з національним лихом. Профілактика алкоголізму є дуже важливою і необхідною, адже легше попередити і запобігти, ніж боротися з наслідками, та й лікування протікає важко і не завжди буває успішною. Починати профілактику алкоголізму необхідно ще у ранньому віці і з сім'ї.

Література

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. Київ: "Логос", 2003. 134 с.
2. Максимова Н. Ю. Соціально-психологічний аспект адиктивної поведінки підлітків та молоді. Київ, 2000. 200 с.
3. <http://alkonet.info/naslidki/x197.html>

АДДИКТИВНОЕ ПОВЕДЕНИЕ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ КАК СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА

Давидович Анастасия Алексеевна
Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка, г. Минск
Научный руководитель – старший преподаватель Погодина Е. К.

Проблема аддиктивного поведения молодежи является одной из актуальнейших проблем не только для Беларуси, но и для всего мира. В последнее время сложилась стойкая тенденция интенсивного роста количества детей, подростков и юношей с различными видами аддиктивного поведения.

В Республике Беларусь зарегистрировано 8 пациентов с впервые в жизни установленным диагнозом алкоголизм и алкогольные психозы в возрасте 0-17 лет и 20 пациентов с впервые в жизни установленным диагнозом наркомания и токсикомания в возрасте 0-17 лет [1].

К наиболее распространенным формам зависимого поведения относится компьютерная и интернет-зависимость. Ежедневно в Республике Беларусь интернетом пользуются 76,7 % несовершеннолетних в возрасте 6-17 лет. Интернет-пользователи в возрасте 6-17 лет используют сеть Интернет в личных целях для общения в социальных сетях (70,1 %), игры в компьютерные игры (85,8 %) и др. [1].

В Республике Беларусь на сегодняшний день создано множество государственных программ, касающихся профилактики аддиктивного поведения, сохранения и укрепления здоровья учащейся молодежи: государственная программа "Здоровье народа и демографическая безопасность Республики Беларусь" на 2016-2020 годы и её подпрограммы, Концепция реализации государственной политики формирования здорового образа жизни населения Республики Беларусь на период до 2020 года и др. Согласно утвержденной Постановлением Министерства образования Республики Беларусь № 82 от 15.07.2015 г. новой редакции Концепции непрерывного воспитания детей и учащейся молодежи, одной из приоритетных задач, стоящих перед системой образования, является формирование психологической

устойчивости к зависимым формам поведения в целом и антинаркотического барьера как отрицательного отношения к употреблению алкоголя, табачных изделий (в том числе спайсов, электронных сигарет) и наркотических веществ в частности [3].

Ц. Короленко и Т. Донских рассматривают аддиктивное поведение как одну из форм деструктивного поведения, которая выражается в стремлении к уходу от реальности путем изменения своего психического состояния посредством приема некоторых веществ или постоянной фиксации внимания на определенных предметах или активностях (видах деятельности), что сопровождается развитием интенсивных эмоций [2, стр. 78].

Аддиктивное поведение представляет собой серьезную социальную проблему, поскольку в выраженной форме приводит к таким негативным последствиям, как утрата работоспособности, конфликты с окружающими, проблемы в семье, совершение преступлений и др. Наличие аддиктивного поведения указывает на нарушенную адаптацию к изменившимся условиям микро- и макросреды. Ребенок своим поведением указывает на то, что ему необходимо оказание экстренной помощи, и меры в этих случаях требуются профилактические, психолого-педагогические, воспитательные в большей степени, чем медицинские.

Эмпирическое исследование проводилось с целью изучения склонности несовершеннолетних к аддиктивному поведению. В качестве базы исследования было использовано государственное учреждение образования "Средняя школа № 83 г. Минска имени Г. К. Жукова". В исследовании приняло участие 38 учащихся 10 и 11-х классов, достигших возраста 15-17 лет. Из них – 16 мальчиков и 22 девочки. В исследовании мы использовали методику диагностики склонности к различным видам зависимости Г. В. Лозовой и анкетирование.

Результаты исследования показали, что 53 % испытуемых имеют низкий уровень склонности к зависимостям. Средний уровень выявлен у 45 % респондентов. Высокий уровень склонности к зависимому поведению имеют 3 % испытуемых. Также было выявлено, что больше всего испытуемые склонны к компьютерной и интернет-зависимости (26 %), наркотической (13 %) и алкогольной зависимости (11 %).

Анкетирование показало, что 55 % испытуемых основной причиной аддикции считают влияние друзей и окружающих, 50 % – желание выделиться, 29 % – получение удовольствия, 34 % – желание испытать новые ощущения, по 24 % – снятие стресса и желание поднять настроение, по 26% – любопытство и уход от решения проблем, 34 % – доказательство собственной зрелости.

Одним из факторов аддиктивного поведения несовершеннолетних является родительская семья. Исследование показало, что в большинстве родительских семей учащихся отрицательно относятся к курению (66 %), употреблению наркотических веществ (95 %), азартным играм (74 %), чрезмерному увлечению компьютерными играми (55 %) и нейтрально относятся к употреблению алкогольных напитков (50%), чрезмерному времяпровождению в социальных сетях (50 %). Есть и такие семьи, которые положительно относятся к курению (3 %), употреблению алкогольных напитков (3 %), употреблению наркотических веществ (3 %), чрезмерному времяпровождению в социальных сетях (3 %), азартным играм (3 %), чрезмерному увлечению компьютерными играми (5 %). Опрос показал, что часто курят в 8 % семей испытуемых, проводят много времени в социальных сетях в 32 % семей, играют в компьютерные игры в 18 % семей.

Личное отношение опрошенных к химическим и нехимическим аддикциям показало, что большинство относится отрицательно к курению (68 %), употреблению алкогольных напитков (55 %), употреблению наркотических веществ (92 %), азартным играм (68 %) и нейтрально к чрезмерному времяпровождению в социальных сетях (74 %), чрезмерному увлечению компьютерными играми (47 %). Были среди

испытуемых и те, кто положительно относится к курению (3 %), употреблению алкогольных напитков (3 %), употреблению наркотических веществ (3 %), чрезмерному времяпровождению в социальных сетях (5%), азартным играм (5 %), чрезмерному увлечению компьютерными играми (11 %).

В анкету также был включен вопрос о том, пробовали ли сами опрашиваемые психоактивные вещества. Так, никогда не употребляли алкогольные напитки 45 % опрошенных, наркотические вещества – 100 %. Никогда не пробовали курить 66 % респондентов. Только один раз пробовали курить 24 % опрошенных, алкогольные напитки – 21 %. Иногда употребляют алкогольные напитки 34 % респондентов, курят – 8 %. Также 3 % испытуемых признались, что курят ежедневно. По результатам анкетирования большинство респондентов часто проводят время в социальных сетях (68 %) и чрезмерно увлекаются поиском информации в интернете (63 %).

Респонденты признались, что среди их друзей и знакомых есть те, кто курит (26 %), употребляет алкогольные напитки (18 %), употребляет наркотические вещества (3 %), проводит много времени в социальных сетях (79 %), играет в азартные игры (8 %), чрезмерно увлекается компьютерными играми (34 %).

Таким образом, социально-педагогическая работа по профилактике аддиктивного поведения несовершеннолетних должна быть направлена на сознательный отказ от использования аддиктивных средств, повышение осведомленности учащихся о последствиях приёма психоактивных веществ, формирование навыков безопасного поведения и противостояния контактам с употребляющими аддиктивные средства, устранение или ослабление факторов, способствующих употреблению аддиктивных средств. Совершенствование социально-педагогических методов профилактики аддиктивного поведения, повышение педагогической культуры родителей, их ответственности за здоровье, воспитание и благополучие детей помогут решить проблему аддиктивного поведения несовершеннолетних.

Литература

1. Дети и молодёжь Республики Беларусь, 2018 [Электронный ресурс] // Национальный статистический комитет Республики Беларусь. URL : http://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/publications/izdania/public_compilation/index_10763/. Дата доступа: 01.04.2018.

2. Менделевич В. Д. Психология девиантного поведения : учеб. пособ. СПб : Речь, 2005. 445 с.

3. Об утверждении Концепции непрерывного воспитания детей и учащейся молодежи [Электронный ресурс]: постановление Министерства образования Республики Беларусь, 15 июля 2015 № 82. ЭТАЛОН. Законодательство Республики Беларусь / Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. Минск, 2018.

СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ АРТ-ПРАКТИК

Денисюк Олена Миколаївна

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя, м. Ніжин
Науковий керівник – канд. пед. наук,
доц. Конончук А. І.

Однією з важливих соціально-психологічних проблем сьогодення є процес старіння людської популяції. Частка людей похилого віку в структурі населення зростає високими темпами в багатьох країнах світу. Дані демографічного прогнозу свідчать про постійне зростання кількості осіб похилого віку в загальній структурі населення нашої держави. Відтак, Україна входить в 30 найбільш "старих" країн світу за часткою осіб віком від 60 років і більше. До 2025 року частка осіб старше 60 років